

ע"פ 2625/23 - פלוני, בעצמו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 2625/23

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

המערער:

פלוני

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בראשון
לציון מיום 26.3.2023 בת"פ 589-04-21 שניתנה על
ידי כבוד השופט ע' מיכלס

בשם המערער:

בעצמו

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בראשון לציון (השופט ע' מיכלס) מיום 26.3.2023 בת"פ 589-04-21 שלא לפסול את עצמו מלדון בעניינו של המערער.

1. בחודש אפריל 2021 הוגש נגד המערער כתב אישום אשר, בגרסתו המתוקנת, מייחס למערער מספר עבירות ובהן איומים על בת זוגו (להלן: המתלוננת) ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. בהליך התקיימו מספר דיונים בפני המותב, ובדיון מיום 15.3.2022 - בשלב ההוכחות בהליך - נעתר המותב לבקשת המערער לעריכת בדיקה למסמכים מסוימים שהיו בידי המתלוננת ואשר המערער טען כי זויפו על ידה.

בהמשך, בדיון מיום 4.1.2023, התיר המותב למערער להגיש בקשה לזימון המתלוננת לעדות משלימה. המותב עמוד 1

ציין כי נגד המערער נפתח תיק חדש בעקבות תלונה שהגישה נגדו המתלוננת, וקבע כי הבקשה לזימון המתלוננת תישקל ככל שיוכח כי מסרה במסגרת התיק החדש "גרסה חדשה ושונה" בעניין ההליך הנוכחי, או ככל שהמערער יציג ראיה הנוגעת לטענתו בעניין המסמכים המזויפים. בהמשך נעתר בית המשפט לבקשה לזימון המתלוננת, ועדותה המשלימה נקבעה ליום 1.3.2023.

2. במהלך הדיון ביום 1.3.2023 תהה המותב באשר לרלוונטיות של חקירת המתלוננת על המסמכים, ובהמשך קבע כי המתלוננת תעיד בעניין התלונה החדשה "ככל שהדבר נוגע לאישומים במושא תיק זה" - אך לא תתאפשר חקירתה בנושא המסמכים. לאחר חילופי דברים בין המערער, בא-כוחו והמותב, נתן המותב שתי החלטות שבהן נקבע:

"חרף מספר נסיונות שנעשו לברר את רצונו האמיתי של [המערער], הגעתי לכלל מסקנה [שהמערער] מבקש שלא להעיד את המתלוננת פעם נוספת ככל שלא יתאפשר לו לחקור אותה הן בעניין [התלונה הנוספת] והן בעניין התעודות המזויפות. שאלתי את [המערער] מספר פעמים האם הוא מבקש להעיד את המתלוננת בנוגע [לתלונה הנוספת] בלבד וכן להפנות אליה שאלות בנוגע לתיק מושא, כתב האישום ואולם [המערער] חזר פעם אחר פעם על-כך שהוא לא מוכן שתהיה הפרדה בין הנושאים ולפיכך הגעתי לכלל מסקנה [שהמערער] מוותר על העדות של המתלוננת."

"[...] תיק זה עניינו אלימות ואיומים שהופנו לטענת המדינה כלפי המתלוננת ע"י [המערער], ואין מטרתו לברר עניינים צדדים שאינם קשורים באופן ישיר לתיק זה. ככל שהמדובר בעניין פעוט שבירור [ו] מתאפשר במסגרת התיק הפלילי, הייתי מאפשר זאת. אולם דומה שתיק זה חורג הרבה מעבר לגבולותיו ועל כן אינני נעתר לבקשה. [...]"

3. בהמשך הדיון נשמעו סיכומי התביעה, ודיון לשמיעת סיכומי ההגנה נקבע ליום 26.3.2023. להשלמת התמונה יצוין כי ביום 22.3.2023 נתן המותב החלטה המשחררת את בא-כוח המערער מייצוגו, ומאותו שלב ואילך מייצג המערער את עצמו בהליך.

4. ביום 23.3.2023, מספר ימים לפני הדיון שנקבע, הגיש המערער חמש בקשות: בקשה לזימון עד; בקשה למתן צו הבאה כלפי בא-כוח המתלוננת; בקשה לתיקון פרוטוקול דיון שהתקיים ביום 20.2.2022; בקשה להורות למשטרה לחקור את אחת מעדות התביעה; וכן בקשה לזימון המתלוננת לחקירה נוספת. בבקשה אחרונה זו טען המערער כי ההליך נגדו נפתח עקב תלונת שווא שהגישה המתלוננת, מתוך סברה שהרשעתו תאפשר לה לקבל מעמד במדינת ישראל ללא צורך בהגשת תעודות מסוימות שבידיה ואשר, לטענת המערער, זויפו על ידה. על רקע זה הדגיש המערער כי קו ההגנה שלו נסמך במלואו על סוגיית זיוף המסמכים.

בהמשך יום 23.3.2023 הורה המותב על קבלת תגובת המשיבה בנוגע לחלק מהבקשות, ודחה את הבקשה לזימון המתלוננת. בהקשר זה נקבע כי למערער ניתנה הזדמנות לחקור את המתלוננת בדיון מיום 1.3.2023, וכי אין מקום לזמנה פעם נוספת.

5. בבוקר הדיון ביום 26.3.2023 הגיש המערער בקשה לפסילת המותב, ובצדה בקשה לדחיית הדיון עד להכרעה בבקשת הפסלות ולמיצוי הליך הערעור. המערער טען כי המותב הביע בעבר נכונות עקרונית לאפשר להגנה לבחון את האותנטיות של המסמכים שבידי המתלוננת, אך לאחרונה סטה מעמדה זו וסירב לאפשר למערער להציג

ראיות רלוונטיות המצויות ברשותו. עוד טען המערער כי כשעימת את המותב עם החלטותיו הקודמות בנושא, הורה לו המותב להפסיק לחזור על דבריו "כמו תוכי". לגישת המערער, התנהלות המותב פוגעת בזכותו להליך הוגן ומקימה חשש ממשי למשוא פנים מצד המותב, והיא אף מעידה על "שיבוש מכוון" של ההליך במטרה למנוע ממנו מלהציג את טענותיו וראיותיו. לעומת זאת, כך נטען, המותב נמנע מלהגיב כאשר "המתלוננת והמאשימה מהתל[ו]ן בבית המשפט", ונמנע מלנקוט אמצעי איפה ביחס לאלימות שספג המערער בתוך בית המשפט. לצד זאת ציין המערער כי ככל שהמותב לא יעתר לבקשת הפסילה ולבקשות שהגיש ביום 23.3.2023, "יוסיף אותן [המערער] לבקשת הערעור על הפסילה".

6. בפתח הדין ביום 26.3.2023 עמד המערער על בקשת הפסלות שהגיש, ובאת-כוח המשיבה, מצדה, התנגדה לפסילת המותב. בדחותו את הבקשה הדגיש המותב כי נעתר לבקשת המערער לבדיקת המסמכים שבידי המשיבה, אף שהבקשה הוגשה בשלב מתקדם של ההליך, וכי בעקבות זאת הועברו המסמכים לבדיקה במטה הארצי של המשטרה ובהמשך במעבדה פרטית. עוד הוסבר כי המסמכים נבדקו על ידי בודקת מטעמו של המערער, אך לא הועברו לאחר מכן למשיבה או לבית המשפט. המותב הוסיף ופירט כי הוא נעתר למספר בקשות נוספות שהגיש המערער לאורך ניהול ההליך, ובפרט לבקשתו לזימון המתלוננת לעדות משלימה - אך המערער בחר שלא לחקור אותה לאחר שבית המשפט תחם את "גבולות הגזרה" של נושאי החקירה. בהקשר זה הסביר המותב כי החלטתו "שלא לאפשר המשך דיון בשאלת המסמכים המזויפים, נובעת מהכלל של סופיות הדין בעניינים צדדיים, זאת לאחר שהובהר שלא ניתן לקבוע האם המסמכים אכן זויפו". בנסיבות אלו, וחרף תחושתו הסובייקטיבית של המערער, נקבע כי לא מתקיים בענייננו חשש ממשי למשוא פנים. עוד הודגש כי החלטות ביניים שניתנות בהליך אינן מגבשות עילת פסלות, וכי המערער יוכל להשיג על החלטות אלו בערעור, ככל שיתעורר צורך בכך.

7. מכאן הערעור שלפניי. המערער, אשר כאמור מייצג את עצמו, עומד על הטענה כי המותב סטה מהחלטותיו הקודמות בעניין בחינת המסמכים ובעניין הרלוונטיות שלהם להליך. עוד חולק המערער על קביעת המותב לפיה לא ניתן לקבוע אם המסמכים זויפו; בהקשר זה מודגש כי המותב לא עיין בראיות הרלוונטיות "כפי שהבטיח שיעשה", וכי המערער ביקש מהמותב מספר פעמים בחודשים האחרונים להציג ראיה שממנה עולה כי המסמכים זויפו. כמו כן טוען המערער כי אין ממש בקביעה לפיה ויתר על חקירת המתלוננת. לצד זאת נטען כי היבטים נוספים בהליך "מנוהלים בצורה מזלזלת ומחפירה", ובהקשר זה טוען המערער כי המתלוננת תקפה אותו בדיון מיום 20.2.2022 אך הדבר לא תועד בפרוטוקול הדיון.

8. לאחר עיון בטענות המערער, באתי לידי מסקנה כי דין הערעור להידחות. המבחן לפסילת שופט מעוגן בסעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ולפיו יש לבחון אם מתקיימות נסיבות שיוצרות "חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט". לא שוכנעתי בקיומן של נסיבות חריגות שכאלו בענייננו.

9. כפי שנפסק לא אחת, החלטות דיוניות שניתנות לאורך ניהול הליך - ובכלל זה החלטות הנוגעות לזימון עדים, לאופן העדתם ולהגשת ראיות - אינן מקימות כשלעצמן חשש ממשי למשוא פנים (ראו למשל: ע"פ 3063/19 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (23.5.2019); ע"פ 205/21 שניר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (22.2.2021); ע"פ 4505/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (12.6.2018); ע"פ 4164/21 טויטו נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (5.7.2021)). עוד הובהר בפסיקה כי האכסניה הראויה להעלאת השגות על החלטות דיוניות שכאלו, אינה בהליכי פסלות אלא בהליכי ערעור מתאימים (ע"פ 5916/22 פרנקו נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (11.9.2022)).

כמפורט לעיל, טענות המערער ממוקדות, ברובן המכריע, בהחלטות שנתן המותב בנוגע לחקירתה המשלימה של המתלוננת ולרלוונטיות של סוגיית זיוף המסמכים. מדובר בהחלטות דיוניות אשר מצויות בליבת סמכותו של המותב בכל הנוגע לניהול ההליך, ולא שוכנעתי כי יש בהחלטות אלה משום סטייה מניהול סביר של הדיון המקימה עילת פסלות. מטעמים דומים אף אין מקום להידרש במסגרת הערעור דנן לטענות שהועלו בבקשות הנוספות שהגיש המערער ביום 23.3.2023 - לרבות הבקשה לתיקון פרוטוקול הדיון מיום 20.2.2022 - אשר בהן המותב טרם הכריע לגופן.

10. אף לא שוכנעתי בקיומה של עילת פסלות עקב ההתבטאות שאליה הפנה המערער בבקשת הפסלות - דהיינו, אמירת המותב כי המערער חוזר "כמו תוכי" על עמדתו בנוגע להעדת המתלוננת. הגם שבהחלט ניתן היה לנסח את הדברים באופן אחר, לא שוכנעתי כי התבטאות זו מעידה כשלעצמה על "נעילת" דעתו של המותב או על חשש ממשי למשוא פנים מצדו (השוו: ע"פ 1823/20 אהרן נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראש העין, פסקה 10 (2.4.2020)).

11. מן הטעמים שפורטו לעיל - הערעור נדחה.

ניתן היום, ט' באייר התשפ"ג (30.4.2023).

ה נ ש י א ה